

**Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
dla uczniów Zespołu Szkół Centrum Edukacji im. Ignacego Łukasiewicza
(V Liceum Ogólnokształcące, Technikum)**

Wstęp

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego funkcjonujący w Zespole Szkół Centrum Edukacji im. Ignacego Łukasiewicza jest ogółem skoordynowanych działań podejmowanych przez społeczność szkolną w celu **przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia**. Adresatami działań tego systemu są przede wszystkim uczniowie, ale także rodzice uczniów i nauczyciele.

Podstawowe Akty Prawne:

1. Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
4. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z dnia 11 stycznia 2017r).
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół.

Cele i zadania doradcy zawodowego:

Cele związane z kształtowaniem postaw i zachowań ucznia:

- 1) rozwój umiejętności rozpoznawania i nazywania własnych zasobów osobistych oraz ich wykorzystywania w kształtowaniu swojej drogi zawodowej;
- 2) kreowanie postaw przedsiębiorczych, przewyciężanie bierności, doskonalenie umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz w sytuacjach trudnych;
- 3) kształcenie nawyków ciągłego uczenia się oraz zdobywania nowych doświadczeń;
- 4) kształtowanie postaw otwartości i umiejętności autoprezentacji swojej wiedzy i potencjału osobowościowego;
- 5) kształtowanie nawyków planowania przyszłości oraz organizowania i kontrolowania przebiegu swoich działań;
- 6) kształtowanie umiejętności modelowania drogi edukacyjno-zawodowej i konsekwentnego dążenia do celu.

Cele związane z kształtowaniem umiejętności ucznia:

- 1) planowanie przyszłości zawodowej;
- 2) komunikowanie się;
- 3) nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów;
- 4) organizowanie działań swoich i zespołu;
- 5) współpraca w zespołach wielokulturowych i wielopokoleniowych;
- 6) przygotowanie dokumentów związanych z pracą zawodową;
- 7) poszukiwanie pracy, prezentowanie się na rynku pracy;
- 8) przeprowadzanie negocjacji;
- 9) planowanie, organizowanie i kontrolowanie własnej działalności gospodarczej;
- 10) planowanie, organizowanie i kontrolowanie własnej działalności projektowej.

Cele związane z wiedzą ucznia:

- 1) poznanie świata zawodów;
- 2) poznanie potencjalnych ścieżek edukacyjnych w wybranych zawodach;
- 3) poznanie zasad rządzących rynkiem pracy;
- 4) poznanie zasad obowiązujących w kompletowaniu dokumentów związanych z pracą;
- 5) poznanie podstaw prawa pracy;
- 6) poznanie zasad tworzenia biznes-planu, tworzenia własnej działalności gospodarczej;
- 7) poznanie sytuacji społeczno-gospodarczej na lokalnym rynku;
- 8) poznanie zasad funkcjonowania III sektora jako jednego z obszarów rynku pracy.

Zadania doradcy zawodowego:

- 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i ich rodziców na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- 2) gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji na temat oferty edukacyjnej i rynku pracy;
- 3) prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym uświadomienie znaczenia mediów społecznościowych w budowaniu wizerunku zawodowego;
- 4) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę;
- 5) współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego;
- 6) wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych oraz innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

- 7) wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci;
- 8) współpraca z instytucjami zewnętrznymi, np. z kuratorium oświaty, instytucjami rynku pracy, poradniami psychologiczno - pedagogicznymi oraz szkołami i placówkami kształcenia i szkolenia zawodowego.¹

Założenia wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego:

Celem wdrożenia WSDZ jest przygotowanie ucznia do świadomego, samodzielnego planowania własnego rozwoju edukacyjno-zawodowego oraz podejmowania przez niego decyzji w oparciu o znajomość własnych zasobów, wiedzę dotyczącą rynku pracy oraz możliwości, jakie daje funkcjonujący w Polsce system edukacyjny.

Po realizacji tego celu uczniowie powinni umieć stworzyć Indywidualne Plany Kariery Edukacyjno-Zawodowej przewidziane do wykonania w perspektywie najbliższych lat.

Cele ucznia:

- 1) rozwijanie świadomości własnego potencjału zawodowego: mocnych i słabych stron, zainteresowań, preferencji i predyspozycji zawodowych oraz ich wpływu na dokonywane wybory zawodowe i podejmowania na tej podstawie trafnych decyzji edukacyjno -zawodowych;
- 2) rozwijanie motywacji wewnętrznej do budowania własnej kariery;
- 3) rozwijanie umiejętności komunikacyjnych (w tym doskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach nowych oraz konfliktowych), a także dbania o utrzymanie nawiązanych kontaktów i odpowiedni wizerunek zawodowy (również w mediach społecznościowych);

¹ Oprac. na podst. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2019 poz. 353).

- 4) nabycie wiedzy na temat poszerzania kwalifikacji oraz roli dodatkowych uprawnień w wybranym zawodzie oraz możliwości ich zdobycia a także ich znaczenia dla potencjalnego pracodawcy;
- 5) poszerzanie zasobu wiedzy na temat możliwości zdobycia doświadczenia zawodowego w trakcie nauki, potencjalnych dalszych ścieżek kształcenia oraz możliwości zdobycia zatrudnienia (również za granicą);
- 6) nabywanie wiedzy w zakresie zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej;
- 7) rozwijanie umiejętności planowania ścieżki kariery (Indywidualnego Planu Kariery), w tym ustalania celów edukacyjno-zawodowych;
- 8) w sytuacji nietrafnego wyboru zawodu: rozwijanie umiejętności radzenia sobie z koniecznością dokonania ponownej decyzji edukacyjno-zawodowej.

Cele nauczyciela:

- 1) aktywizowanie uczniów do planowania kariery edukacyjno - zawodowej;
- 2) wzmacnianie prestiżu zawodu, w którym kształci się uczeń;
- 3) wspieranie uczniów w rozwijaniu kompetencji społecznych i innych kompetencji kluczowych, m.in. inicjatywy i kreatywności;
- 4) wspieranie uczniów w rozwijaniu zainteresowań i umiejętności;
- 5) uświadamianie uczniom znaczenia wiedzy z poszczególnych przedmiotów dla kształtowania umiejętności zawodowych;
- 6) przedstawianie uczniom przykładowych możliwości rozwijania kariery w wybranym przez nich zawodzie.

Wymienione wyżej cele nauczycieli dotyczą każdego nauczyciela, a związane z nimi działania są znaczącym elementem pomocy psychologiczno – pedagogicznej, w ramach której uczeń powinien otrzymywać wsparcie w wyborze dalszego kształcenia.²

² Na podst. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2013 poz. 532).

Cele rodzica:

- 1) aktywizowanie dzieci do planowania własnej kariery zawodowej;
- 2) wzmacnianie poczucia akceptacji dokonanych przez ucznia wyborów;
- 3) wspieranie dzieci w poszukiwaniu oraz testowaniu możliwości rozwoju osobistego oraz zawodowego;
- 4) wskazywanie możliwości rozwojowych na wszystkich płaszczyznach rozwoju: społecznej, zawodowej, indywidualnej;
- 5) wspieranie w rozwijaniu pasji oraz zainteresowań;
- 6) współpraca z otoczeniem edukacyjnym dziecka w celu efektywniejszego zrozumienia oraz wsparcia w rozwoju.